

Gen 32, 23-33
Votum/groet; LB 103c: 1, 2 (LvK 460); gebed; lezen Gen 32, 23-33; Ps 31: 13, 14; kimo; preek; Opw 428; gebed; gelbel LB 342; collecte; GK 238 (Gez 163); zegen
Bergschenhoek 30.11.2014 / herzien 2019

Kindermoment **dia**

Vraag om een vrijwilliger. Liefst iemand die niet al te sterk is... Meisje bv? Wat te doen: een wedstrijdje arm drukken. (NB: maak er een echt gevecht van, maar laat op een gegeven moment het kind winnen.) Vraag: was het een echt gevecht? Wie was er sterker? Hoe voelt het om te winnen van mij? Maak de stap naar Jacob. Ook een gevecht. Vraag: wie vecht met wie? Wie wint er? Waarom is dat gek? NB: Jacob vecht en wint van God – dat is toch heel vreemd!

Vechten met God **dia**

Een wonderlijk verhaal! Jacob vecht met God. Lijf aan lijf, schouder aan schouder. Worstelen met God kunnen wij vandaag soms ook, dat je worstelt met hoe God je leven leidt, of worstelt met dingen die je niet van Hem begrijpt. Maar zo fysiek als Jacob wordt het natuurlijk nooit! Wonderlijk is daarom dit verhaal. Maar nog wonderlijker is: Jacob vecht niet alleen met God, hij wint het ook nog eens van God! Dat is niet alleen wonderlijk, dat is bizar! Wat gebeurt hier?! Laten we samen gaan kijken!

Zonder worsteling geen beloofde land **dia**

Vechten met God. Soms komt het zover. Meestal ben jij degene die begint. Je begrijpt niks van wat God doet. Dus ga je naar Hem toe en werpt Hem je klacht voor de voeten, je boosheid, je teleurstelling. Job is een bekend voorbeeld van iemand in de Bijbel die de confrontatie zoekt met God. Dit verhaal is anders. Niet Jacob begint te vechten. Nee, Jacob is met hele andere dingen bezig. Hij is bijna thuis, in het hem beloofde land. Hij heeft nog maar één hindernis te gaan. Esau, zijn broer. De laatste keer dat Jacob hem zag, wilde Esau hem dood maken. Jacob is doodsbang. Hij zet zijn vrouwen, zijn kinderen, alles wat hij heeft de rivier over en blijft alleen achter op de oever van de Jabbok.

En dan *wordt* hij aangevallen. Iemand springt op Jacob af in het donker van de nacht en begint met hem te vechten. Jacob weet eerst niet wie hij is. Het verhaal is er ook niet meteen duidelijk over. Je weet het pas gaandeweg. Na de zegen die Jacob krijgt,

na het gevecht, als Jacob zegt: *Ik heb oog in oog gestaan met God*. Jacob wordt dus aangevallen door God. Niet Esau met zijn 400 mannen is de laatste hindernis voor het beloofde land. God zelf is de laatste hindernis. Hij zoekt met Jacob de confrontatie en probeert hem naar de grond te krijgen.

Want hoe komt Jacob terug in het beloofde land? De man die Gods zegen naar zich toe graaide... Stelt hij nu zijn vertrouwen op God, weet hij zich echt van God afhankelijk? De manier waarop Jacob de ontmoeting met Esau voorbereidt doet vermoeden van niet. Een stootkussen van cadeaus om Esau gunstig te stemmen. Na twintig jaar bij Laban lijkt Jacob nog steeds de man die alles graag in eigen hand wil houden...

Daarom dit gevecht. God die met Jacob de confrontatie zoekt. Geen beloofde land voor Jacob zonder worsteling met God. Dat is iets om bij stil te staan. Soms hebben jij en ik onze redenen om met God de confrontatie te zoeken. Maar wat denk je, zou God ook zijn redenen kunnen hebben om met *jóu*, met *mij* de confrontatie te zoeken? Wat moet jij allemaal afleren, voordat je bij God naar binnen kunt, het beloofde land in – aan trots, verzet, verbittering, wat ook? Soms is het God die jou voor de borst springt, met jou de confrontatie zoekt, zodat jij en ik ons eindelijk echt gewonnen geven aan God. Hier begint het verhaal mee: geen beloofde land zonder worsteling met God!

***God moet ver gaan om een mens klein te krijgen* dia**

Maar het blijft een wonderlijk verhaal. Vechten met God. Of Hij nou begint of jij – kan het ooit een gelijkwaardig gevecht zijn? Hij groot en machtig, en Jacob, jij, ik, nietige mensjes die we zijn. Ja, en dat vind ik dan weer zo mooi van God: Hij *làt* met zich vechten. Het is een echt gevecht daar aan de oever van de Jabbok. Niks nep. Nee, schouder aan schouder en lijf aan lijf worstelen.

Sterker nog, de worsteling duurt lang, gaat door tot de dag aanbreekt. Want de man die met Jacob vecht kan niet van Jacob winnen, staat er dan. Het moet niet gekker worden... Jacob blijkt te sterk. De man in het donker kan het niet van Jacob winnen. En dus neemt hij zijn toevlucht tot een laatste redmiddel. Hij raakt Jacob aan op zijn heup. Dat zou een harde klap kunnen zijn. Maar ook wat de NBV vertaalt: hij raakt Jacobs heup aan. Haast magisch. Een aanraking. Jacobs heupgewricht raakt erdoor ontwricht. Jacob kan niet meer staan. De benen worden hem onder het lichaam weggeslagen...

Dat is de beslissende wending in het gevecht. Vechten kan Jacob niet meer. Hij kan alleen nog maar tegen die man aan hangen. Je kunt niet anders, als je de benen onder het lichaam worden weggeslagen. Het is precies wat Jacob doet. Nog steeds

geeft hij het niet op. Als hij niet meer kan vechten, dan maar tegen die man aan hangen, hem vasthouden met de kracht die nog in je is. Zelfs nu is het gevecht nog niet afgelopen.

Zie je? God moet ver gaan om een mens klein te krijgen. Bij Jacob moest Hij de benen onder zijn lijf weg slaan. Hoe ver moet God gaan bij jou, bij mij, voordat jij je aan Hem gewonnen geeft? Ik denk dat er genoeg van Jacob zit in mijzelf, en in jou. Verbeten doorvechten, zolang als het duren moet. Totdat God uiteindelijk jou raakt op je kwetsbare plek, jouw laatste verzet breekt... Bij Jacob moest God zo ver gaan. God moet vaak ver gaan om een mens klein te krijgen. Zo ver en net zolang, tot je niet meer kunt vechten, maar alleen nog maar aan Hem hangen...

*Wie zich overgeeft wint **dia***

Zou jij het oké vinden om zo God tegen te komen? Hij zoekt met jou de confrontatie. Slaat je de benen onder het lijf vandaan. Wie zou er niet zeggen: wat moet u van me, ga weg, laat me met rust... Jacob niet. Jacob blijft zich aan God vastklampen. Ook als de benen hem onder het lijf worden weggeslagen. God loslaten? Nu zeker niet! Laten wij God misschien te snel en te makkelijk gaan? Zeggen we: Ga weg alstublieft... Als het moeilijk wordt, als het pijn gaat doen...

Jacob niet. Hij zegt: zegen mij. *Ik laat u niet gaan, tenzij u mij zegent.* Kennelijk heeft Jacob door: ik vecht hier met iemand die meer is dan ik. Iemand die mij kan zegenen. God die mij van jongs af aan zijn zegen heeft beloofd. Om die zegen van God is het mij allemaal te doen. Die heb ik nodig. Als ik niet meer kan vechten, kan ik wél smeken om genade, smeken om Gods zegen.

Hoe heet je dan, vraagt de man. Maak je maar eens bekend, Jacob, speel es eindelijk open kaart over jezelf. En Jacob doet het. Eindelijk bekent hij kleur. Ik ben Jacob. Dat is een biecht. Een belijdenis. Jacob. Beetnemer. Pootjehaker. Zondaar. Organisator van mijn eigen leven. Naakt staat hij voor God. Ontdaan van alle franje. Nee, zegt dan die man, vanaf nu ben je Israël. De naam hier voor het eerst genoemd. Israël. Het volk van God, de mensen die bij Hem horen. De naam gaat dus terug op deze worsteling in de nacht. Ontstaan in gevecht met God. De naam die betekent: jij hebt met God gestreden... en overwonnen! Ongehoord! Jacob bedrieger, beetnemer, zondaar, wordt Israël, overwinnaar!

Dia Voel je, wat een enorm moment dit is? God laat van zich winnen. Je zult winnen van God, als je je gewonnen geeft. De witte vlag zwaait. Het gebaar van de verliezer! Ik geef me over. Dan ben je Israël, als je zo strijdt met God. Want bij God wordt de verliezer overwinnaar. Wie smeekt om genade, wint. Wie zich zo gewonnen geeft aan God – hier ben ik, ik klamp me vast aan u, ik zondaar, beetnemer, bedrieger, wat ook,

maar zegen mij – dan laat God je met de winst vandoor gaan. Dan wil Hij verliezen, zodat jij overwint. Ik zie iets van Jezus oplichten. Hij belichaamt wat God hier doet. Willen verliezen, alles verliezen, om ons te vervullen met zijn zegen. De grote verliezer zijn, om van jou en mij overwinnaars te maken!

*Je wordt er een ander mens van **dia***

Nu kan Jacob het beloofde land in. Hij is een ander mens geworden. Wat in twintig jaar niet lukte, gebeurt in dat ene gevecht. Hier loopt niet langer Jacob manipulator, dief, zondaar, bangerik. Hier loopt Israël het beloofde land, strijder met en overwinnaar van God. Door Hem gezegend in het donker van de nacht en in het heetst van de strijd. Zo, en niet anders, komt deze Israël, komt iedereen die van Israël is, in het beloofde land. Niet: ik heb er recht op. Wél: ik dank het aan Gods genadige zegen, die ik won, omdat ik mij gewonnen gaf aan God, Hem vasthield en niet liet gaan, tenzij Hij mij zou zegenen.

Dia Peniël noemt Jacob die plaats. *Ik heb oog in oog gestaan met God* – dat betekent die naam. Je hoort de verwondering en opluchting. Oog in oog gestaan met God, met Hem gevochten, maar toch in leven gebleven, gezegend zelfs! God wilde me naar de grond krijgen, zegt Jacob, maar Hij liet mij gaan met zijn zegen en genade. Ik kan niet anders dan meteen aan Golgotha denken. Ons *Peniël*, om zo te zeggen. Plek waar wij oog in oog staan met God. Dacht jij dat jij het bent die God van alles zou kunnen verwijten? Kijk es naar Jezus aan het kruis. God springt je voor de borst, jou, mij, de hele wereld. Kijk, jullie zonde, jullie schuld, jullie egoïsme en eigengereidheid. En toch laat Ik je gaan, zegt God. Als jij je nu gewonnen geeft. De witte vlag zwaait. Het hoofd buigt en zegt: ik geef me over. Dan zul je zien. Ik sta klaar om je te zegenen voor eeuwig en te overstelpen met mijn liefde.

Dia Daar gaat Jacob. Het beloofde land in. De zon gaat op, vertelt het verhaal. Een nieuwe dag breekt aan. Een ander leven begint. Ik heb oog in oog gestaan met God. Hij hinkt wel, onze Jacob. Met zijn heup is het nooit meer goed gekomen. Confrontaties met God kunnen soms blijvende littekens achterlaten. Jacob heeft er doorn in het vlees bij. Lopen kan hij niet meer zonder pijn. Maar is het pijn die Jacob vanaf nu voelt? Ik denk het niet. Ik denk vooral: genade. Jacob voelt genade bij elke stap die hij vanaf nu zet. Meer heeft een mens niet nodig. Daar kun je mee thuis komen. Sterker nog, daar *kóm* je mee thuis. Want je stond oog in oog met God. Wis en zeker, daar word je een ander mens van!

Amen